

לומדה ללימוד אישי ורקע למערך השיעור

האנטישמיות החדשה

תופעת האנטישמיות קיימת בכל מקום וזמן בו קיימים היהודים. בשנים האחרונות אנו עדים להתפרצות מחודשת של אנטישמיות, שמאפייניה הייחודיים זיכו אותה בכינוי "האנטישמיות החדשה".

תוכן עניינים:

2	מדוע חשוב להכיר את המונח "אנטישמיות" ולהבינו?
3	מהי אנטישמיות?
3	תופעת האנטישמיות - רקע היסטורי
5	אנטישמיות לאחר מלחמת העולם השנייה
5	ה"אנטישמיות החדשה"
6	אנטישמיות ניאון-נאצית - "חומה"
7	אנטישמיות רדיקאלית - "אדומה"
8	אנטישמיות איסלאמית - "ירוקה"
9	גילוייה של ה"אנטישמיות החדשה" ברחבי העולם
11	תהליכי גלובליזציה וה"אנטישמיות החדשה"
13	אנטישמיות והכחשת השואה
13	סיכום ומסקנות

מדוע חשוב להכיר את המונח "אנטישמיות" ולהבינו?

1. חשובה ההבנה של תופעה אנושית והיסטורית זו, שהשפיעה ומשפיעה מאד על חיי כל יהודי.
2. ליבוי "האנטישמיות החדשה" הוא אמצעי במאבק התעמולתי שמנהלים נגדנו גורמים פלשתינאים ומוסלמים שונים. הכרת התופעה מקנה יכולת לנתח אותה ולפעול נגדה בצורה הגיונית ושכלית ולא רגשית וספונטאנית.
3. אנטישמיות היא **גזענות**, המופנית כנגד יהודים. יש לה את כל המרכיבים הידועים ומוכרים של גזענות, שנאת השונה, הכללה, דעות קדומות. גזענות היא פסולה בכל מקרה, גם כאשר אינה פוגעת ביהודים. חשוב להכיר את מאפייניה על מנת ללמוד כיצד להימנע ממנה.
4. על רקע ביקורת שמופנית נגד מדינת ישראל וצה"ל, בין השאר ביחסם לסוגיה הפלשתינאית, חשוב לדעת להבחין בין ביקורת מכלילה וגזענית המונעת ממניעים אנטישמיים, לבין ביקורת לגיטימית שנמתחת כלפינו.

מהי אנטישמיות?

אנטישמיות היא, במובנה המקובל והשכיח – 'שנאת יהודים'. עם זאת לא כל תופעה של פגיעה ביהודי או ביהודים, או התייחסות אל יהודים או יהדות מהווים 'אנטישמיות' ואינם נובעים, בהכרח, דווקא משנאה ליהודים.

"שורשיה של האנטישמיות כשנאת יהודים נעוצים בגורמים פסיכולוגיים וסוציולוגיים, שמשמשים יסוד לתופעה של שנאת מיעוטים. בתור שכזו יש להבחין בה את פעולתם של שלושה גורמים: שנאת השונה, שנאת החלש ושנאת הזר. ייחודה של האנטישמיות היא בכך, שכללה את שלושת הגורמים הנזכרים בצורה מתמדת ותקיפה יותר מכל שאר תופעות השנאה למיעוטים".
(האנציקלופדיה העברית).

תופעת האנטישמיות – רקע היסטורי

סטריאוטיפים שונים ומשונים הוצמדו לדמות 'היהודי' לאורך ההיסטוריה

להתקוממם לצאת ממצרים ולשוב אל ארצו, תוך גיבוש זהותו הדתית והלאומית. אתוס זה, תהא 'אמיתותו' ההיסטורית אשר תהא, הוא סיפורה של ההתגברות על שנאת היהודי (העברי, אותה עת), כאשר השנאה כלפיו היא הגורם המלכד והגורם המעורר ויוצר את השינוי. המקרא עושה, אם כך, שימוש אינסטרומנטלי באנטישמיות, כיסוד מלכד וכאחד הטעמים המכוננים לגיבוש העם.

המקרה השני והמובהק יותר של הצהרות השנאה כלפי ישראל, מופיע בהצעתו של המן למלך אחשוורוש במגילת אסתר להשמיד את העם היהודי. במקרה זה האנטישמיות היא ברורה ומפורשת, אך אין לה השלכות אופרטיביות לאומיות והיא מובאת כתיאור מובהק של שנאת היהודי בשל היותו כזה.

עם זאת, החל מאותה פרשה, מהווה דמותו של 'המן הרשע' את האב-טיפוס של שונא

וצורר העם היהודי, כמוהו כפרעה וכמוהו כהיטלר.

לדעת רבים, עוצמת האנטישמיות ורציפותה נעוצים בנצרות. הניגוד סב על ההכרה התיאולוגית הנוצרית במשיחיותו של ישו והוויכוח התיאולוגי על מעמד היהדות והיהודים בתנ"ך ובברית החדשה, כמו גם של האשמת הנצרות את היהודים באחריות למותו של ישו.

האנטישמיות במאה ה-19 מצאה ביטוי בעלילות דם, פוגרומים ומשפטים, שהמפורסם בהם הוא משפט דר"פוס. בתמונה - שבירת חרבו של דר"פוס בכדי להשפילו

ביטוייה של שנאת היהודי בעולם הנוצרי לבשו פנים רבות במשך מאות רבות של שנהא זו. בהכללה ניתן לקבוע כי 'חטאו' של היהודי היחיד הוא חטאם של כלל היהודים. יש לחשוך ביהודי כי גרם לפגעי טבע, מגיפות ומשברים למיניהם, ואין צורך לחפש הוכחות או הסבר הגיוני כדי לגלגל את האשמה לפתחם של היהודים.

סטריאוטיפים שונים ומשונים הוצמדו לדמות 'היהודי': היהודי מואס בעבודה גופנית ובייחוד בחקלאות וסוגד לממון ולהלוואה בריבית. מקומו בחברה האנושית טפילי ולא יצרני, ובלשונות אירופיות זוהה לרוב המושג יהודי עם נטילת ריבית קצוצה ורמאות.

המאבקים הלאומים באירופה הולידו גם שנאת יהודים במאה ה-19. הדבר מצא את ביטויו בעלילות דם פוגרומים ומשפטים מפורסמים, כמו "פרשת דרייפוס" בה נשפט קצין יהודי באשמת בגידה על סמך האשמות אנטישמיות, שהביאו אף לבידוי ראיות נגדו.

תנועות ופרסומים אנטישמיים כמו הפרוטוקולים של זקני ציון ציירו אף הם את היהודים כגזע מנוון ובוגדני ששואף להשתלט על אירופה. במזרח

אירופה נערכו פרעות ביהודים שהובילו לנדידתם לאמריקה ולמערב אירופה, גם שם נתקלו היהודים באנטישמיות.

לא ניתן להגזים בשיעור היקפה וחומרתה של האנטישמיות הנאצית. למעשה, לביטוייה המוחשיים (השמדת עם) אין כל אח ורע בהיסטוריה האנושית מבחינת היקפה, חומרתה ורשעותה.

ביסוסה של האנטישמיות הנאצית על 'תורת הגזע', שהעמידה את היהודים בתחתית סולם הגזעים האנושי, הפך אותה לתווית שלא ניתן להסירה. אם בעבר יכול היית להמיר את דתך ובכך לחדול מלהיות מושא לשנאת היהודי, הרי שזכות זו לא הייתה נתונה לך עוד ונשאת עמך את עול יהדותך עד להשמדתך הפיסית.

הנאצים עשו שימוש באנטישמיות ובתורת הגזע לצורך רצח שישה מיליון יהודים, כשליש מהעם היהודי.

אנטישמיות לאחר מלחמת העולם השנייה

בעקבות הממצאים המזוועים על פעולת הנאצים, בין היתר (ובעיקר) כלפי היהודים נוסחה אמנת זכויות האדם של האומות המאוחדות ונפתחו משפטי נירנברג נגד ראשי המשטר הנאצי. ואולם, למרות מחאות העולם נגד האנטישמיות – יהודים ניצולים שניסו לחזור לבתיהם ולהשיב את רכושם לאחר זוועות השואה – נתקלו שוב בתופעות אנטישמיות. היהודים הואשמו בתלאות אירופה שנחרבה במלחמת העולם.

האנטישמיות החדשה

ניצניה של ה"אנטישמיות החדשה" הופיעו בשלהי המאה ה-20. לשיאה היא מגיעה בשנים האחרונות מאז פרוץ גל האלימות הפלשתינאית בסוף שנת 2000. ביטויים שונים לאנטישמיות זו נמצא כמעט בכל מדינות מערב אירופה, צפון אמריקה ומדינות ערב.

"ביטויי האנטישמיות החדשה נחשבים בעיני מספר מנהיגים יהודים לחסרי תקדים מאז מלחמת העולם השנייה. הפעם האירועים האלימים העידו על קשר חזק בין קהילות ערביות ומוסלמיות ועל תפיסתן את ישראל והקהילות היהודיות כזהות אחת. אופי האירועים כלל הסתה אנטי ישראלית ואנטי יהודית, כולל קריאות להרוג יהודים, ונדליזם נגד בתי כנסת ומבני ציבור יהודיים, תקיפות פיזיות של יהודים על ידי ערבים. פרץ האנטישמיות החדש מאופיין כ"אנטישמיות פוליטית", בשל השימוש שעושים בה המוסלמים הקיצוניים במאבקם נגד המערב ונגד חוד החנית שלו (לפי תפיסתם) – היהודים ומדינת ישראל, ובשל הסרת המחיצות בין האנטישמיות ואנטי ציונות – שני המושגים היו לאחד".

(אנטישמיות במאה ה-21 מן הסדרה **יד על הדופק** בעריכת עמליה לואין ואוריה שוחט).

"האנטישמיות החדשה מקבילה מבחינת הזמנים שלה לאירועי האינתיפאדה: מדובר על שלושה גלים של אירועים אלימים: כשישה שבועות, בחודשים אוקטובר – נובמבר 2000, במקביל לפרוץ האינתיפאדה השנייה: דעיכה במעשי האלימות והתחדשותם בספטמבר-אוקטובר 2001, במקביל לוועידת דרבן ולאירועי ה-11 בספטמבר, ושוב דעיכה עד לפסח 2002 ולתחילתו של מבצע "חומת מגן", שאז החל סיבוב נוסף, שנמשך עד תום השלבים העיקריים של הבחירות בצרפת, ביולי 2002".

התנועות הלאומניות מן הימין הקיצוני, האשימו את המיעוטים בקשיים שפקדו את מדינותיהם

ניתן להבחין בשלושה זרמים ב"אנטישמיות החדשה":

<< אנטישמיות ניאונאצית - חומה

האנטישמיות במערב אירופה היא חלק משנאת הזרים (קסנופוביה), אשר היוותה את הגורם המרכזי לחיזוקן של תנועות הימין הקיצוני. כמעט כל חברה תעשייתית באירופה קלטה בשני העשורים האחרונים של המאה ה-20 קהילות מיעוטים.

התנועות הלאומניות, הימין הקיצוני, האשימו את המיעוטים בקשיים שפקדו את מדינותיהם:

< גידול באבטלה

< מחסור בדיוור

< עלייה בפשיעה

< התפשטות מגיפות (כגון איידס)

בשנים האחרונות ניכרת עליה בכוחן של המפלגות הלאומניות בכל מערב אירופה (בצרפת, בגרמניה, בבלגיה, בשווייץ, באיטליה, ובאוסטריה), ומתחזק הקול הקורא לגירוש המיעוטים מארצם.

צרפת - החזית הלאומית (FN) בהנהגת ז'אן-מרי לה־פן, אשר היה קרוב לניצחון בבחירות לנשיאות בצרפת.
גרמניה - מפלגת האיחוד הגרמני (DVG), המפלגה הלאומית הדמוקרטית (NPD), והמפלגה הרפובליקנית.
בלגיה - המפלגה הלאומנית הגזענית (Vlaams Block).
שווייץ - מפלגת החופש, מפלגת הדמוקרטים השווייצרים, הליגה של טסינו.

איטליה - הברית הלאומית בהנהגת ג'יאנפרנקו פיני והליגה הצפונית בראשות אומברטו בוסני.

אוסטריה - מפלגת החירות בראשות יורג היידר שהפכה בבחירות הכלליות ב-1999 למפלגה השנייה בגודלה במדינה זו והצטרפה לקואליציה הממשלתית.

האירועים האנטישמיים כוללים פעילות אלימה: ירי, הכאות ופגיעות גופניות, חילול והרס של בתי עלמין ואנדרטאות זיכרון לשואה, צלבי קרס על בנייני ציבור יהודיים

הדרישה המחודשת של יהודים לפיצויים ממדינות אירופה, חלקן במצב כלכלי גרוע, הובילה לאיבה ולציור מחדש של מדינת ישראל והיהודים כרודפי בצע.

האירועים האנטישמיים כוללים פעילות אלימה: ירי, שימוש בחומר נפץ, הכאות ופגיעות גופניות, חילול והרס של בתי עלמין ואנדרטאות זיכרון לשואה, צלבי קרס על בנייני ציבור יהודיים. זהו למעשה גלגול מחדש של האנטישמיות הפשיסטית מראשית המאה.

« אנטישמיות רדיקאלית – אדומה

המאבק בין הישראלים לפלשתינאים בשטחים ופעילות ההסברה המוצלחת של הפלשתינאים גררה תמיכה בלתי מסויגת של סיעות השמאל, בעיקר באירופה, נגד ישראל "החזקה" התוקפת את הפלשתינאים "החלשים". התקפות אלו כוללות:

- ◀ יציאה בהפגנות נגד מדיניות ישראל בשטחים.
 - ◀ קריאה להטלת גזירות וחרמות כלכליים.
 - ◀ התפרצות ושיבוש כנסים למען ישראל ופעילות הסברה ישראלית.
- חלקה של הביקורת היא לגיטימית, על אף היותה כואבת. הביקורת מפסיקה להיות לגיטימית כאשר על מנת ליצור מניפולציה רגשית ולהטות דעת קהל, נעשה שימוש במוטיבים אנטישמיים:
- ◀ הכללות גסות
 - ◀ שימוש במוטיבים אנטישמיים קלאסיים: גזילת זהב או מציצת דם.
 - ◀ בידוד ישראל: הוקעת ישראל תוך השענות על עובדות, אך תוך התעלמות מוחלטת מרמיסת זכויות אדם במדינות אחרות בעולם. הפיכת ישראל למפלצתית.

התמודדות מדינות אירופה עם היסטוריה של הרג ואירועי השואה, הטיילו עול כבד מנשוא על דורות שנולדו אחרי המלחמה. השוואת מעשי ישראל בשטחים לתקופה הנאצית, מאפשרת "איזון" החשבון ההיסטורי

מבחינה כלכלית חברתית – בעיית המיעוטים במדינות אלה מביאה להזדהות של תנועות שמאל עם מיעוטים מוסלמים. ההסתה האיסלאמית הופכת את המחאה הלגיטימית להאשמת ישראל והיהודים – "שליטי הכלכלה העולמית", כמנצלי מיעוטים. למשל, וועידת דרבן בשנת 2001 הייתה אמורה לעסוק בניסיון לנסח מערכת יחסים חדשה בין המדינות ה"עשירות" למדינות ה"חלשות" וארגונים הלא-ממשלתיים התומכים בהן. בפועל הפכה הוועידה לבמה לביטויי מחאה ואנטישמיות. לא פעם מדרבנות האמירות האנטישמיות הללו אנשים לנקוט בפעולות מחאה אלימות נגד סמלים יהודיים ולסכן את חיי היהודים החיים בקרבם.

מבחינה חברתית-חוקתית – פעילי תנועות רדיקליות אלא מזדהים עם הטענות האיסלאמיות בדבר גזענותה של ישראל תוך התעלמות מוחלטת מרמיסת זכויות האדם בארצות המוסלמיות.

מבחינת הזיכרון ההיסטורי – למדינות רבות באירופה

עבר קולוניאליסטי. התמודדות מדינות אירופה עם היסטוריה של הרג נתינים ואירועי המחצית הראשונה של המאה ה-20 ובראשן השואה, הטיילו עול כבד מנשוא על דורות שנולדו אחרי המלחמה.

השוואת מעשי ישראל בשטחים לתקופה הנאצית, מאפשרת "איזון" החשבון ההיסטורי. המתח האירופאי-ישראלי, מאפשר לאירופאים להסוות את ניסיונם להגביל את הגירת המיעוטים לארצם.

« האנטישמיות האיסלאמית החדשה – ירוקה

“זו הפעם הראשונה בתולדותיה של האנטישמיות, שבה מועתקת הזירה העיקרית מן העולם הנוצרי אל המוסלמי, המייבא מוטיבים אנטישמיים נוצריים ומערביים, ועושה אותם, יחד עם המוטיבים הקיימים בעולמו של האיסלאם, לכלי להשגת מטרות פוליטיות וקודם כל כלי במאבקו במערב ובארה"ב. במאבק זה, יהודים וישראל, המייצגים את המערב ואת הציוויליזציה המודרנית הדמוקרטית, הם האויב הראשון שהאיסלאם הרדיקלי שואף לנצח, ואולי אף להעביר מן העולם.”

(דינה פורת הגברת והאדרת – ההתפתחויות הבינלאומיות שהובילו לגל האנטישמיות הנוכחי)

עוד בטרם הקמת מדינת ישראל, ובייחוד אחרי הקמתה, ובוודאי בשלוש השנים האחרונות, אימצו מדינות מוסלמיות וציבורים איסלמיים ברחבי העולם קו תעמולה שהיה קיים באנטישמיות הדתית-נוצרית או בתעמולה הנאצית.

“זו הפעם הראשונה בתולדותיה של האנטישמיות, שבה מועתקת הזירה העיקרית מן העולם הנוצרי אל המוסלמי, המייבא מוטיבים אנטישמיים נוצריים ומערביים”

◀ היהודי הוצג בתור קמצן, שתלטן ומניפולאטור שמנסה באמצעות רשת קשרים יהודית להשתלט על פלשתיין, על העולם המוסלמי ועל העולם כולו.

◀ ספרים כגון מיין קאמפף והפרוטוקולים של זקני ציון תורגמו לערבית והופצו ברבים. (לאחרונה הוצגו במצריים ובלבנון סדרות טלוויזיה המחדשות את עלילת הפרוטוקולים של זקני ציון.

בעידן ה"אנטישמיות החדשה" מנסים מטיפים מוסלמים לטשטש במתכוון את ההבדלים בין מדינת ישראל לבין יהודי העולם. למהלך זה יש מספר מטרות:

שליחת קיומה של מדינת ישראל (בניגוד לשלילת קיומו של העם), כחלק מהמאבק הפלשתינאי ואנטיפאדת "אל אקצה".

מניעת ההשפעה של ה'מערב' על עולם האיסלם.

ישראל נתפסת כשלוחה אימפריאליסטית-מערבית שנועדה לנשל את העולם הערבי מנכסיו. הפיכת המאבק על ידי זרמים מוסלמים מסוימים לדתי-מוסרי על מנת להימנע משינויים בארצותיהם. מאבקים אלו הגיעו עד כדי תיאור ארה"ב כ"שטן הגדול" וישראל ותומכיה כ"שטן הקטן".

לאיסלאם קשה להתמודד עם הקפיטליזם ויהודים בכלל וישראל בפרט נתפסים כסוכנים אימפריאליסטיים-מערביים שנועדו לנשל את העולם המוסלמי מנכסיו התרבותיים והכלכליים. ההתרחבות הניכרת של תופעות אלה נשענת בין היתר על מימדי ההגירה המוסלמית לאירופה. עד סוף העשור כשליש מתושבי אירופה יהיו מוסלמים.

גילוייה של ה"אנטישמיות החדשה" ברחבי העולם:

"אני שונא יהודים", "היו צריכים להרוג הרבה יותר מהם", "אללה יחסל אותם", "כל היהודים לגז" – אלה חלק מההכרזות והסיסמאות שמשמיעים תלמידי התיכון המוסלמים באוזני מוריהם

הולנד: 'פוחדים' ללמד על השואה' שנאת היהודים בהולנד גוברת: מורים בבתי ספר תיכוניים מדווחים שהפסיקו ללמד על השואה בגלל איומים מתלמידים, הכוללים הטרדות טלפוניות וניקוב צמיגים במכוניותיהם. חבר מועצת עיריית אמסטרדם: "מגיעים אלי יותר ויותר דיווחים קשים, כולל על מורים ותלמידים יהודים שלא מעיזים להגיע לבית-ספר". "הסכסוך הישראלי-פלשתינאי נותן את אותותיו גם בהולנד. בשנה האחרונה נרשמת במדינה תופעה חדשה: מורים בבתי הספר מרגישים מאוימים בשל האווירה האנטישמית בכיתה, עד כדי כך שהם אינם מעיזים יותר ללמד – במסגרת שיעורי ההיסטוריה – על רדיפת היהודים בזמן מלחמת העולם השנייה. "התופעה נרשמה בעיקר בבתי ספר תיכוניים באמסטרדם, רוטרדם והאג, שם קיים ריכוז גדול במיוחד של מוסלמים. "אני שונא יהודים", "היו צריכים להרוג הרבה יותר מהם", "אללה יחסל אותם", "ימאס", "כל היהודים לגז" – אלה חלק מההכרזות והסיסמאות שמשמיעים תלמידי התיכון המוסלמים באוזני מוריהם.

בקריקטורה הבאה שהופיעה בעיתון סורי אלתורה, מופיע הישראלי (זאת אנו יודעים כי על ראשו חרוט מגן דוד) כדמותו של מעין מלאך המוות, חצי אדם, חצי שד ובידו קלשון וכל גופו מכוסה שיער סמיך. אחד הביטויים המובהקים של האנטישמיות הוא קשירת הקשר שבין יהודים ויהדות ובין ישראל ומדיניותה. דוגמא לכך נוכל לראות בקריקטורה בה מופיע דגל ישראל, כאשר במקום מגן דוד רגיל, מופיע חבל תליה.

יוון – המלחין היווני תאודורקיס: "היהודים הם שורש הרוע" – התקפה בוטה של המלחין הנודע על היהודים והישראלים. "אנחנו, היוונים, לא הפכנו לאגר סיבים כמוהם בגלל שיש לנו יותר היסטוריה. היום אפשר לומר שהאומה הקטנה הזו היא שורש הרוע". המלחין אמר את הדברים בהתייחסו לדברים שאמר לאחרונה נשיא יוון לשעבר סרג'יטקיס, כי "היהודים והיוונים הם עמים דומים, בלי חברים".

איטליה: סקר מדאיג מגלה האיטלקים נגדנו: 17% מאזרחי איטליה היו מעדיפים כי ישראל לא הייתה קיימת, 50% חשים סלידה כלפיה. עורך הסקר: הממצאים קשים בגלל בורות הציבור האיטלקי ומערך הסברה כושל של ישראל.

ארצות הברית – אנטישמיות נגד משלחת סטודנטים: הסטודנטים מאוניברסיטת חיפה נתקלו בצלבי קרס ובדגלי אש"ף, קהל פרו-פלשתינאי קרא להם לשוב לישראל. משלחת של סטודנטים מאוניברסיטת חיפה ומאוניברסיטאות אחרות בארץ, העבירה סדרת הרצאות בכל רחבי ארה"ב בנושא הסכסוך הישראלי-פלשתינאי. במספר הרצאות וביניהן

באוניברסיטת ביוואי.ו ביוטה – נתקלו הסטודנטים בגילויים אנטישמיים. **מערב אירופה.** תדריך לרבני אירופה: היזהרו ממוסלמים מערביים: יש להימנע מכל מגע עם צעירים מוסלמים בעלי חינוך מערבי המתגוררים באירופה, שרבים מהם "נולדו מחדש" כמוסלמים קיצוניים. בתדריך נקבע כי אפשר לנסות לטפח יחסי שכנות עם קהילות מהגרים מסורתיים שלא התערו בסביבתם, מקהילות אלה יצאו "מחללי בתי כנסת, מחרחרי מלחמות בבתי בפר ויוצרי אירועים אנטישמיים שונים". הידברות עם מוסלמים על בסיס שותפות דתית אינה אפשרית, גם לא עם המתונים שבהם".

בקריקטורה הבאה מופיע חייל יהודי כחזיר אוחז בנשק, רגליו הן צלב הקרס והוא רודף אחרי מידי אבנים.

"התרחשות האירועים האלימים היא בעיקר במערב אירופה: מדובר באירועים שהתרחשו בשנת 2000 בעיקר במערב אירופה, בעיקר בצרפת ובלגיה, בארה"ב ובקנדה, בעוד שלאחר אירועי ספטמבר 2001 הפכה מערב אירופה לזירה העיקרית.

האירועים לוו באלימות חסרת תקדים: מדובר מצד אחד באלימות שלא נודעה כמותה כבר כמה עשרות שנים, שכן המעשים אירעו בזמן קצר בזה אחר זה, בעיקר כלפי בתי כנסת בעת התפילה וכלפי יחידים, ולא כלפי בתי קברות, אנדרטאות ורכוש. והם אירעו דווקא בימי החגים – ראש השנה, יום כיפורים וסוכות. גם מידת האלימות גברה, עד לשריפה של בתי הכנסת והכאת רבנים ויהודים הניכרים בחזותם ברחובות, מצב שיצר תחושה קשה של הסלמת עימות בעל אופי דתי."

"האווירה האנטי יהודית והאנטי ישראלית הבוטה וחסרת הגבולות: הבעיה העיקרית, החמורה לא פחות מן האלימות ואולי אף יותר, היא האווירה האנטי יהודית והאנטי ישראלית המשתקפת בתקשורת, בהפגנות ברחובות, בהתבטאויות בחוגי אינטליגנציה וממשל ומצד החברה הסובבת, ובאיטיות שבה הגיבו הרשויות בארצות השונות, לפחות עד יולי 2002. אין ספק שהאלימות מקורה בעיקר בחוגי מהגרים מוסלמיים, וההתבטאויות מגיעות מחוגים בציבוריות המקומית, אך באותה מידה אין גם ספק שהן מזינות זו את זו."

(דינה פורת, הגברת והאדרת – ההתפתחויות הבינלאומיות שהובילו לגל האנטישמיות הנוכחי)

It's not fit for a pig,
but it's fit for a Jew.

Boycott all products that have a
secret Kosher Tax Stamp:

Pay no taxes to the Jews !

**בקריקטורה מצויר חזיר ועליו חותמת
"כשר". עליה מופיעה הקריאה להחרים כל
מוצר עליו חותמת כשרות שכן בכך משלמים
"מס" ליהודים**

ביטוי מובהק של אנטישמיות הוא כנגד כוחם הכלכלי של יהודים. בקריקטורה מצויר חזיר ועליו חותמת "כשר". עליה מופיעה הקריאה להחרים כל מוצר עליו חותמת כשרות שכן בכך משלמים "מס" ליהודים.

"קצת מספרים: מבחינת מספרי האירועים האלימים - 255 מהם התרחשו בשנת 2002, ב-66 מהם נעשה שימוש בנשק והצתה, והם היוו עלייה של למעלה מ-100% ביחס לשנה הקודמת 1999. 230 אירועים אלימים אירעו בשנת 2001, מתוכם 50 תוך שימוש בנשק ובכוונה להרוג, ומאז פסח 2002 נרשמו למעלה מ-270 אירועים אלימים, למעלה ממחציתם במערב אירופה, ומאלה רובם בצרפת. במחצית הראשונה של השנה שחלפה נרשמו 87 אירועים אלימים בצרפת, ובמחצית השנייה - 34 אירועים. בשל ריבוי הטרדות, העלבונות, מכתבי האיום, ההצקות במקום העבודה, ובמוסדות חינוך, הגרפיטי, שלא לדבר על השימוש לצורך זה באינטרנט ובתקשורת בכלל, בעולם כולו - אין כל אפשרות לספור אותם, אך אלה מטרידים את היהודים כפרטים ובקהילות לא פחות מן האלימות ויתכן שנפשית אף יותר."

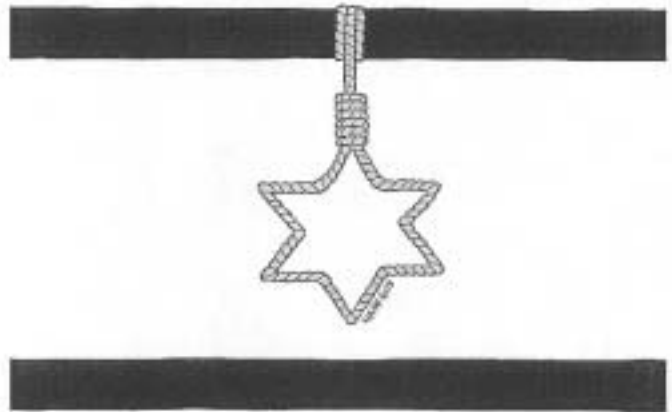
(דינה פורת, הגברת והאדרת - ההתפתחויות הבינלאומיות שהובילו לגל האנטישמיות הנוכחי)

תהליכי גלובליזציה וה"אנטישמיות החדשה"

האנטי גלובליזציה: המניע העיקרי הוא האנטי-גלובליזציה, שמצטרפים לה, בפרט באירופה, רגשות אנטי אמריקניים חריפים ביותר. תהליך הגלובליזציה החל בראשית שנות התשעים של המאה הקודמת, לאחר התפרקות הגוש הסובייטי ובעקבות הצורך שגבר בארצות המתועשות והעשירות בכוח אדם זמין שיבצע את העבודות הבסיסיות ויפנה כוח אדם מיומן לתעשיות עתירות הידע.

העמקתה והרחבתה של ההשפעה המוסלמית על מוסדות האו"ם: האו"ם המהווה את הזירה הבינלאומית העיקרית כיום, מושפע מאד ממדינות האיסלאם, להן רוב אוטומטי כמעט לקבלת החלטות אנטי ישראליות. לכך מצטרפים אירועים כגון קבלת סודן (מדינה שבה קיימת עבדות מודרנית) לאו"ם וצירופה של סוריה למועצת הביטחון. השפעתו של העולם המוסלמי על ארגונים בינלאומיים היא רבה מאד וכוחם הכלכלי ומספרם מקנה להם יכולת להכתיב גישה עוינת לישראל וליהודים.

במישור המדיני פועל גם החשש במדינות אירופה המתועשות, כי גלי הגירה מן העולם המוסלמי יגברו אם ידרדר המצב במזרח התיכון ובארצות ערב למשבר כלכלי ולתהפוכות מדיניות. ניסיון של ארצות אירופה לייצב את ארצות ערב ולתמוך בהן הוא מבחינתן בגדר

**בשלוש השנים
האחרונות, אימצו
מדינות מוסלמיות
וציבורים
איסלאמיים ברחבי
העולם סממני
אנטישמיות שהיו
קיימים בתעמולה
הנאצית**

הגנה על עצמן. הביקורת על ישראל נותנת למבקריה האירופיים נקודות זכות אצל הערבים. "תהליכים נוספים כלל-עולמיים ששימשו קרקע פורה לגידול בגילויי האנטישמיות היו: הגלובליזציה של כלכלת העולם, המזוהה עם עושרם של היהודים והקשרים שלהם, הגירת פליטים רבים לצפון העשיר, אשר הביאה להתעוררות בעיות של זהות לאומית, אתנית וגזעית. נטיית ארגוני זכויות האדם בעולם לתמוך בצד הפלשתינאי, כצד החלש והסובל ולהוקיע את ישראל מבחינה המוסרית, דרישת הארגונים היהודיים לקבל פיצויים על הרכוש היהודי שנשדד בשואה, עוררה דחייה וכעס, משום שרוב היהודים חיים היום במדינות עשירות, בעוד מילונים אחרים סובלים מעוני ומהפרה של זכויות האדם." (אנטישמיות במאה ה-21 מן הסדרה יד על הדופק בעריכת עמליה לואין ואוריה שוחט).

"האירוע השני היה מתקפת הטרור בארה"ב ב-11 בספטמבר, אשר סימנה שלב נוסף בהסלמה שחלה ברגשות האנטישמיים. אל פני השטח עלתה שוב הטענה רבת השנים בדבר קונספירציה יהודית, אשר אמרה בעצם כי מתקפת הטרור היא מעשי ידי המוסד הישראלי ויהודי ארה"ב, שמטרתה השחרת פניו של העולם הערבי והאיסלאם. אחרים טענו כי מתקפת הטרור היא תוצאה של תמיכת ארה"ב בישראל, שנובעת מהשליטה היהודית בממשל האמריקאי. ביטוי נוסף לאנטישמיות הוא קישורה של ישראל לארצות הברית. בקריקטורה הבאה מצורף עוף טורף, אפו מעוקל, כאפו הסטריאוטיפי של היהודי, על צווארו תלוי מגן דוד, אך על כתפו סמל של דגל ארצות הברית.

"לארצות אירופה רצון חזק להסיר את צל השואה מעל ראשן וזאת על ידי השוואת מעשיה של ישראל בשטחים למעשיהם של הנאצים. השוואה זו משיגה כמה מטרות: היא מגמדת את ממדי השואה, שהרי ברור גם לעורכי ההשוואות שלא התחדש שום שימוש בתאי גז או בקרמטוריומים ולא מדובר בדרך כלשהי של השמדה המונית, אלא שההשוואה היא יותר במישור הסמלי, מישור הרוע המוחלט, שאשוויץ במרכזו."

(דינה פורת, הגברת והאדרת - ההתפתחויות הבינלאומיות שהובילו לגל האנטישמיות הנוכחי)

"בצוואה, שכתב היטלר לקראת התאבדותו הוא הטיף להמשך המאבק ביהודים. השואה הייתה הביטוי הקיצוני ביותר של האנטישמיות והיא העדות לנצחיותה של תופעה זו"
(הארץ 27/4/95 משה צימרמן, רק בגלל בעלי הזקן?).

אנטישמיות והכחשת השואה

אחד מביטוייה החדשים של האנטישמיות קשורה למי שמכונים "מכחישי השואה", אשר חולקים על עצם קרות השואה או על היקפה וחלקם תומכים את דעתם זו במחקרים פסיאודו־מדעיים.

וכך, במקומות רבים רווחת היום מגמה המבקשת להתנקות מתחושת האשמה כלפי השואה. מגמה זו נישאת בעיקר על ידי פלגים ימניים קיצוניים והיא מתחברת עם הכחשת השואה ועם התעמולה הקיצונית הערבית, שגם היא מנצלת את השואה ואת הטרמינולוגיה הקשורה בה להסתה נגד ישראל.

כך נוצרות לעתים קואליציות בין קבוצות שונות, לעתים מקצוות מנוגדים של הקשת הפוליטית, שהמאחד אותן הוא הצורך לשנוא. במסע להכחשת השואה חוברים יחד קבוצות גזעניות מן הימין הקיצוני וגם קבוצות במזרח התיכון, אמצעי התקשורת ואף ממשלות, אשר שמו להם למטרה להעביר את האשמה מן התוקף לקורבן, בטענה שהשואה היא שקר שהמציא המוח היהודי המעוות.

(אנטישמיות במאה ה־21 מן הסדרה *יד על הדופק* בעריכת עמליה לואין ואוריה שוחט).

בעת שמנהלים ישראלי ופלשתינאי שיחות שלום, מייצג הישראלי את הנאצי בעוד שהפלשתינאי מחזיק בעלה של זית. ההקבלה בין אירועים הסטוריים באה לידי ביטוי בקריקטורה הבאה בה מושווים ההרס של וורשה בירת פולין בשנת 1945 – בתום מלחמת העולם השנייה, עם ההרס של ג'נין בעת מבצע חומת מגן והכיתוב הוא "להיסטוריה יש דרכים משונות לחזור על עצמה" הכחשת השואה ושליטתם של היהודים באמצעי התקשורת האמריקנים באה לידי ביטוי בקריקטורה הבאה, שבה מוצג סבלם של היהודים כמעשה נוכלות, כאש 'למעשה' לא הייתה השמדת יהודים כלל או שהייתה, אך במספרים נמוכים הרבה יותר.

סיכום ומסקנות:

האנטישמיות החדשה הינה תופעה שמימדיה וחומרתה מחייבים לימוד והיכרות עם מאפייניה. התופעות האנטישמיות בעולם מתאפיינות בזיקה רבה ליחסי מדינת ישראל עם הפלשתינאים. כלפי צה"ל, הזרוע המבצעת של ממשלת ישראל, מופנות לא פעם האשמות. עלינו לדעת להבחין בין ביקורת קשה ככל שתהיה, לבין האשמות אנטישמיות. עלינו להפנים את לקח הגזענות ולוודא שבקירבנו לא יהיה מקום לתופעת שינאת הזרים.